

“Een leerling wordt gepest als hij of zij geregeld en voor een langere periode wordt blootgesteld aan negatieve acties van welke soort dan ook door één of meerdere leerlingen, een leerkracht of een ouder”.

Concreet kun je denken aan schelden, schoppen, slaan, afpakken, kleineren of buitensluiten en negeren. Pesten heeft grote negatieve gevolgen voor het gevoel van eigenwaarde van een kind en belemmert het ontwikkelen van sociale vaardigheden.

Het team van Het Mozaïek neemt stelling tegen het verschijnsel ‘pesten’.

Pestgedrag wordt nergens en door niemand getolereerd. Elke leerkracht neemt stelling tegen ‘pesten’.

Dit verwachten wij ook van elke ouder. Om het pesten zoveel mogelijk tegen te gaan heeft de school een pestprotocol ontwikkeld. Dit protocol is afgeleid van afspraken in het schoolplan en afspraken ten aanzien van sociale veiligheid zoals die zijn vastgesteld door de Stichting Fluenta.

Daarnaast willen wij een ‘Kanjerschool’ zijn (<http://www.kanjertraining.nl/>.) Teamleden worden in de komende jaren getraind als Kanjertrainer. Per schooljaar twee collega’s per locatie.

Daardoor wordt er veel aandacht besteed aan sociale omgangsnormen en wordt pesten tegen gegaan. Wekelijks wordt in de groepen aan Kanjertraining gedaan.

Pesten is vaak een groepsgebeuren, al dan niet gestart door een individu. De oorzaak van pesten ligt in het groepsproces. In een groep komt een proces op gang waarin vaak ongeschreven regels worden vastgesteld die bepalen hoe er in de klas met elkaar wordt omgegaan.

Er kunnen positieve groepsnormen ontstaan, waardoor er een klas is met een prettige sfeer. Er wordt samengewerkt, er is respect voor elkaar en kinderen nemen het voor elkaar op.

De groepsnormen kunnen ook negatief uitpakken waardoor een groep ontstaat waarin de sterkste de dienst uitmaakt. Er is geen onderling respect en de kinderen voelen zich niet veilig. In een dergelijke groep kan agressie ontstaan. Deze richt zich op een groepslid dat ‘laag in rang’ staat. Om hier goed inzicht in te krijgen wordt jaarlijks een groeps sociogram gemaakt.

Onze aanpak is er vooral op gericht om het ontstaan van een negatief klimaat proberen te voorkomen.

Dit willen we bereiken door met de groep positieve (gedrags)regels te formuleren.

Als er al een pestprobleem ontstaan is, moeten de leerlingen, leerkracht en ouders geholpen worden hieraan een einde te maken. Zeker omdat pesten een uiting is van een onveilige groep, is een klas waarin gepest wordt voor alle kinderen een slechte omgeving.

Wanneer pestgedrag wordt waargenomen, is dit niet een zaak van de leerkracht alleen. Van belang is om het pestgedrag in eerste instantie in de eigen (onder-; boven-)bouw kenbaar te maken. De interne begeleider en de directie worden, indien nodig, ook ingelicht. Neemt het pestgedrag ernstigere vormen aan en komen we er niet binnen de school uit, dan schakelen we de hulp in van buitenaf, bijvoorbeeld van een schoolbegeleidingsdienst.

Stappenplan

- Aan het begin van een schooljaar worden met de kinderen regels opgesteld die er voor moeten zorgen dat er een veilig klimaat zal zijn, waarin elk kind zich prettig zal voelen. Elk kind ondertekent dit en de regels hangen zichtbaar in de klas
- Om de drie/vier weken wordt een regel centraal gesteld

Hiervoor kunnen de regels van de Kanjertraining als voorbeeld gebruikt worden:

* *WE VERTROUWEN ELKAAR*

* *WE HELPEN ELKAAR*

* *NIEMAND SPEELT DE BAAS*

* *WE LACHEN NIET UIT*

* *WE DOEN NIET ZIELIG*

- De leerkracht signaleert een pestprobleem
- De leerkracht spreekt eerst met de gepeste, daarna met de pester.
Dit om duidelijk te krijgen wat er precies is gezegd of gedaan. Tevens kan dan worden gecontroleerd of er sprake is van meelopers.
- De leerkracht zet een dialoog op tussen gepeste en pester om duidelijk te maken dat pestgedrag op school niet geaccepteerd wordt en welke gevoelens dit bij de gepeste teweeg kan brengen.
Ook meelopers kunnen bij dit gesprek aanwezig zijn.
Bij dit gesprek worden duidelijke afspraken tussen de partijen gemaakt.
- Deze gesprekken worden in het begin dagelijks gehouden, daarna wekelijks
Deze gesprekken moeten snel tot verbetering leiden.
- Als uit observaties of meldingen blijkt dat het pestgedrag toch wordt gecontinueerd, dan wordt er een klassengesprek gehouden.
Bij dit gesprek wordt gesproken over de betekenis voor de gepeste, de toekijkers/meelopers en de pester van het pestgedrag.
Er worden specifieke gedragsregels voor de groep vastgelegd.
- **Tegelijkertijd met bovenstaande stappen wordt er contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste leerling en van de pester.**
Dit om hen van het gebeuren op de hoogte te stellen en om te vertellen dat de school dit gedrag niet tolereert. Er worden vervolgspraken gemaakt.
Er worden afspraken met hen gemaakt hoe wij hun kind het beste kunnen begeleiden en wat ouders/verzorgers thuis voor hulp kunnen bieden.
- Wij vinden dat bij één misstap een kind de kans moet krijgen om zich te herstellen
Indien er geen verbetering te zien is, worden de ouders/de pester uitgenodigd op gesprek bij de directie.
Tijdens dit gesprek worden afspraken op papier gezet met eventuele consequenties (zie Fluenta stuk in De Bijlage van de Schoolgids, schorsing hoort tot de mogelijkheden)
- Ouders mogen andere kinderen niet corrigeren om verhaal te halen, dit is de taak van de leerkrachten.

*Het signaleren van pestgedrag
(uit Stop het Pesten – Stichting Stop het Pesten)*

1. vaak alleen staan in de pauze
2. tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan
3. een spel is “toevallig” steeds net begonnen als hij of zij erbij komt
4. vaak alleen met jongere kinderen spelen
5. niet naar buiten willen gaan op school
6. zuchten, piepen en steunen van andere kinderen als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander kind dat idee aangedragen zou hebben
7. veel geroddel in de groep
8. als andere kinderen zich negatief uitlaten over familieleden van dat kind
9. indien andere kinderen alles maar stom vinden van het betreffende kind m.b.t kleding, haardracht, keuze van de rugzak enz.
10. als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het kind dan dat ze doen bij hun andere klasgenoten
11. het kind niet meer naar school wil of aangeeft zich ziek te voelen
12. bepaalde kleren niet meer aan willen hebben naar school, de club of....
13. gauw boos of prikkelbaar zijn
14. niet meer buiten willen spelen en zich opsluiten in huis
15. indien het kind niet (meer) wordt uitgenodigd op partijtjes van klasgenoten
16. Minimaal 1x per jaar wordt er een sociogram van de groep gemaakt

Als bovenstaand gedrag bekend voorkomt, kan het zijn dat het kind wordt gepest. Dit hoeft niet zo te zijn. Er kan ook iets anders aan de hand zijn. Wel moet het kind nauwlettend in de gaten worden gehouden. Van kinderen die gepest worden, vertelt 65% thuis niet dat hij of zij gepest wordt.

Het 5-sporenbeleid

Pesten is een complex probleem. Het Mozaïek pakt het pesten en vooral het voorkomen daarvan aan door vanaf verschillende invalshoeken aan het probleem te werken: het 5-sporenbeleid.

1. de school
2. de groep
3. de pester
4. de gepeste
5. de ouders/verzorgers

Ad 1. De school en haar leerkrachten

- signaleren van pestgedrag
- veiligheid bieden
- het pesten zien als iets waaraan je iets moet doen
- het pesten binnen het team bespreekbaar maken
- begeleiding vragen
- de eigen houding kritisch bekijken
- praktische maatregelen treffen – afspraken maken met de klas, onordelijke situaties voorkomen
- materiaal aanschaffen/bekijken
- gebruik maken van de lessen vanuit de Kanjertraining
daarnaast blijven we ook gebruik maken van de methode “Klets” en zonodig “Beter omgaan met jezelf en de ander”
- opvallende gebeurtenissen worden bijgehouden onder ‘aantekeningen’ in Dotcom

Ad 2. De groep

De leerkrachten nemen duidelijk stelling: pesten wordt niet geaccepteerd.

Bij een vermoeden van pesten:

- in verschillende onderwijssituaties het thema verwerken
- thema m.b.v. boeken, video's enz aan de orde stellen
- sociale vaardigheden verbeteren in de klas

Analyseer het pestgedrag door:

- observatie
- het maken van een sociogram
- informatie van leerlingen en ouders

Maak een plan van aanpak, als het pesten is waargenomen:

- veiligheid bieden
- een klassengesprek houden
- je eigen invloed op de groep gebruiken
- negatieve groepsregels in positieve zin ombuigen

Ad 3. De Pester en Ad 4. De gepeste

De leerkracht moet in eerste instantie de situatie analyseren om inzicht te krijgen:

- wie pest/wie is het slachtoffer
- sinds wanneer en wat is de voorgeschiedenis
- in welke vorm wordt er gepest en wat is de ernst van de pesterijen
- wanneer vinden de pesterijen plaats
- wat voor kinderen zijn de pester en de gepeste?
- heeft het kind extra hulp nodig en is het ontvankelijk voor hulp

De leerkracht moet daarnaast:

- veiligheid bieden
- bemiddelen in een conflict – voordoen hoe je met conflicten om kunt gaan
- gesprekken voeren met pester en gepeste
- de eigen houding kritisch bekijken – hoe reageer je op de pester
- sociale vaardigheden trainen
- hulp/advies vragen van buitenaf

Ad 5. De ouders

Probeer ouders bij de aanpak van het probleem te betrekken.

Voer een gesprek met ouders als:

- je je zorgen maakt over een kind dat veel pest
- een kind heeft verteld dat het wordt gepest
- je vermoedt dat een kind door een individu of een groep wordt gepest
- ouders een probleem signaleren

Geef informatie aan ouders over hoe de school met pesten omgaat. (Dit staat verwoord in de Schoolgids en op de website. Daarnaast wordt het besproken op de informatieavond.)

De gesprekken worden nooit door een leerkracht alleen gevoerd. Dat kan met de Interne Begeleider er bij of zonedig met een andere leerkracht.

De directie zit bij het gesprek als de leerkracht verwacht dat de ouders de situatie niet accepteren of als de leerkracht zelf aangeeft dat het fijn zou zijn als de directie bij het gesprek aanwezig is.

CONTRACT

KINDEREN DIE PESTEN ZITTEN ZELF IN DE NESTEN

Grondregels:

- + Neem elkaar zoals je bent
- + Houd altijd rekening met elkaar
- + Speel zo, dat het voor iedereen leuk is
- + Sluit niemand buiten
- + Word je gepest, praat er thuis over
- + Niet iemand uitschelden of uitlachen
- + Niet over iemand roddelen
- + Elkaar niet bedreigen
- + Niet gelijk met een oordeel klaarstaan
- + Van elkaar afblijven
- + Van elkaars spullen afblijven
- + Let niet zoveel op een ander, laat elkaar met rust
- + Geen grof taalgebruik
- + Wees trots op jezelf!
- + Deze regels gelden altijd!!!

'Wat te doen' afspraken:

- + Luister naar elkaar; als iemand iets niet wil en dat zegt....dan ook stoppen
- + Als er problemen zijn die je niet zelf kunt oplossen, ga je naar de leerkracht
- + Word je gepest dan vertel je dit direct aan de leerkracht – dit is geen klikken!
- + Zie je dat iemand gepest wordt, dan vertel je dit direct aan de leerkracht – dit is geen klikken!